

MAGYAR KURIR

[Indult] Bétsből, Kedden Aprilis' 15-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Orosz Birodalom.

Cseh Ország' szélén a' Culmi lakosok az ott 1813-ban történt győzedelmnek, mellyel legfőbbben az *Orosz* testőrző seregnek 's ennek vezérének Gróf *Ostermannak* köszönnék, emlékezetére, ezen vezérnek, ki ott karját elvesztette, egy jó féle kövekkel rakott drága, kantsóforma talpas poharat (pokált) ajándékoztak. A' nevezett Grófezen poharra mind azoknak a' vezéréknek, a' kik ezen győzedelemben részesültek, 's minden itt el esett fő tisztéknek neveket fémlejtettette, a' Császártól pedig kinyerte, hogy ezen pohár a' *Preabraschensky* nevet viselő első testőrző Regimentnek *Petersburgban* lévő templomában tartattatván, abból az alsó rangú katonaságnak a' Husvétot megelőző böjti úrvatsarához való bor adattassék. A' múlt Febr. 24-dikén vették először hasznát a' nevezett Regimentbeli katonák ezen megszenteltetett edénynek, kik között olyanok is találtattak, a' kik a' tsatában karjának ösztetötésétése után a' lovárol lesegítették 's a' golyobisok záporaközzül kivítették a' Grófit.

A' közönséges levelek valami megjegyzéseket adtak ki, mellyek *Petersburgban* a' *Conservator Imperial* nevű Frantzia újságban, ily czím alatt jötték ki: *Jegyzések, Európának változóságos javáról*, 's a' mellyekről a' mondatik a' *Hamburgi* újságban, hogy fő tekintetű kulföböl vette eredetét. Így következnek, a' mennyiben lehet summásan forditva: —

„Közönséges békesség uralkodik. Az Európa' systemáját fundáló Státusok' özszerkesztetődését, a' Kötéseknek sarkalatos feltételeik 's a' dolgoknak még ezeknél is megváltozhatatlanabb természete, állandóvá tették. 'S még is, a' mi tsak nem hitellelt való dolog, még is találtatnak oly nyúghatatlan elmék, a' kik folytában félnek a' hadakozásnak kiütésétől, sőt olyanok is, kik azt reménlik esjövendölik. Mi ennek az oka? Talám az, hogy ez a' tsendes állapot nélkiek rendhívülvalóbbnak látszik lenni, hogy semállandóságához bízni lehetne, vagy pedig talám, hogy ök a' jelenvaló állapotnak oly megjobbulásáról álmodóznak, melynek elérhetését csak újabb felfordulások által lehetne reménleni. Hanem, ha az Európai minden Hatalmasságok között fenn-álló Kötéseket, ha azokat a' nagy változások, mellyek ezen kötések szülték és erős fundamentumra helyeztették, 's végre ha azt a' *morális* állapotot, melybe minden Státusok ezen nagy történetek által létettettek, meggondoljuk: ezekből kihozhatjuk, hogy mit várhassunk Európának jövendő javára nézve. A' *Bétsi Congressusnak* végzése, melly 1815-ben Jan. 9-dikén készült-meg, 's a' Párisi azt követett Kötések, ezek teszik Európa' új systemájának fundamentumait. Mind azok a' Hatalmasságok, kik ezen Altákát alairták, kifogásnékül köteleztetnek ezeknek megbetsülésére 's hetsületben való tartatására. Noha ezek a' Kötések minden más időbeli efféle kötéséknél nevezetesebbek:

's közönségesebbek valának: Isakugyan még is úgy látszott, hogy ezen politikai új időszakasz' példátlan környülállásaihoz még illendők, tudniillik egy *Religiosus* és *Moralis* zálogra, légyen minden nemzeteknek szüksége. Híjávaló lett volna ezen zálognak valamely magános úton való kerestetése. Kimútatta ez maga magát. Ez a' főbb Hatalmasságoknak önként való egygyetértéséből vette eredetét; 's a' több Országlószéknek is minnyájoknak egy értelemmel való helybehagyásokat megnyerte, kik abban magok is legnagyobb készséggel részt vettek. Ez a' September' 26-dikán 1815-ben költ Kötés (a' Szent Szövetség), melly minden azelőtti Kötéseket megpelsélt, 's a' közönséges békességnek oly támoszt vetett, a' melly annál bátorosabb, hogy semmi különös haszonkereséssel öszszetsatolva nintsen. Nem mütathat a' *Diplomatika* olyan Aktát, melly ezzel a' Kötéssel öszszehasonlítottatna. 'S éppen ez a' környülállás az, mellyért a' jó emberek ebbe a' magok bizodalnokokat helyheztehetik, minthogy ahoz az időszakaszhoz is, melyben mi élünk, semmi hasonlót nem mütathat a' *Historia*. Mondjon valaki a' *Historiából* valamely Kötést, melly valamely előbbeni Congressusbéli alkudozásoknak gyümöltse lett volna; minnyájok, még a' Westphaliai Kötést is, ki nem vévén, oly hadakozásoknak velettek véget, mellyek néhány Kabinétek' önnön haszonkeresésének szánakozást érdemlő igen elhatalmasodása miatt lettek vala közönségessé. Egészzen másképpen van a' dollog a' Bétsi Congressus' határozásaira 's a' Párisi Kötésekre nézve. Ezek egy oly hadakozásnak vetettek véget, a' melly egyenesen minden Hatalmasságoknak közös javáért folytattatott. Minthogy tehát ezen közönséges öszszetsatolódásnak oka minden előbbeni hadakozásoknak okától ily nagyon különbözik, nem azt hozhatjuk-e ki belőlle, hogy ennek következesei is kü-

lömbözök, egy szóval, hogy a' jobb indító okoknak jobb gyümöltsei fognak lenni. Az a' tudomány, mellyet a' *Revoluczió*, vagy pedig az, a' ki ezt a' maga örökvégzesei szerént megengedte, adott, rettenetes vala. Ez a' tudomány éppen úgy adatott az Országlószékeknek mint a' népeknek. Az elsőnek a' magok kötelességeiket 's erejeknek fundamentomos részeit mütatta meg. A' népeket pedig, néhány századoknak 25 véres és nyomoruságos esztendők' szakaszába foglalt tapasztalásaik által tanította-meg arra, hogy mellyek legyenek azok a' változhatatlan határok, a' mellyeken túl ők híjába keresik a' ditsőséget és boldogságot. Illypolitikai tekinteteken fundálódván tehát most a' Státusok' állapotja, hogy lehetne gondolni azt, hogy valamelyiknek ereje vagy akarata lehetne arra, hogy ezen állapotot felfordítsa, 's mást iparkodjék helyébe felállítani azért, hogy hódoltatová (Országok' foglaltójává) lehessen, 's azt a' rendet felfordithassa, mellynek felállításán minnyájok ily nagy törekedéssel iparkodtak? Annak a' nagyravágyásnak, a' melly valami esfélére, tudniillik a' mostani politikai állapotnak felfordítására, vagy pedig Országfoglalásra törekedne, két igen kemény gátak állanak előtte; egygyik a' kötésekkel öszszetsatoltatva lévő betsüeterzés, másik azoknak a' több Hatalmasságobnak öszszetsatolt ereje, a' kik egy ily megtámadónak esztelen plánumában egygyet nem értenének. Vagy talám kétségbehozhatóan tarthatja valaki ezeknek egy megtámadó ellen való öszszetsatolódásokat? Egyforma indító ok kötelezi erre minnyájokat. Ez az indító ok a' békességnek fenntartatása, melyre minden Hatalmasságoknak egyenlő nagy szükségek van, jusaiknak bátoroságos lábra való állítatása 's kiüressült finantziai kútfefejeknek rendbeszedése végett; 's a' mellyre a' népeknek is igen nagy szükségek van, hogy intézeteiknek állandóságot szerezhessenek

's szenvedéseiknek mély barázdáit eltörlhessék.

Nagy Britannia.

Végezte a' Minister Lord Bathurst beszédének a' Bonaparte' panaszaira nézve: —

„A' mi végezetre az ezen személy' (Bonaparte') számára határozottatott 8000 font Sterlingekeket illeti, ezek annakutánna, midőn látiuk volna, hogy kivált az első esztendőkhben több költségekre legyen szükség, 12,000 fontokra pótolttak. Ezen határozás' dolgában a' sziget' Kormányozónak néhány esztendőktől fogva való fizetése vétetett-sel mérséklésül. Egy Kormányozónak, fizetésül 1800, asztalpénzzül pedig 4700, mindegygyütt 6500 font Sterlinget adott a' Napkeleti Indiai kereskedő társaság; 's minthogy Bonaparténak ily nagy asztaltartásra nints' szüksége: gondoltuk, hogy 8000 font Sterlingekekkel meg fogja érni háztartását. Hanem, minnekutánna Hudson Lowe is megkérdetett 's az ő vélekedése a' lett volna, hogy a' Bonaparte' háztartását 12,000 font Sterlingnél kevesebbire tenni nem lehetne, ekkor ez a' summa is haladéknélkül meghatározottatott; és e' valósággal nem kevés, minthogy Hudson Lowe sem kap egész Generálistábjával többet, pedig sokkal többféle költségei vannak, minthogy néki nem csak a' Hatalmasságoknak Biztosait, hanem a' sziget' élőkélőbb lakosait is gyakran traktálni kell. Igaz az, hogy Bonaparte' arra ajánlotta magát, hogy egész házatartásáról gondot fog viselni, de oly rendkívülvaló feltétel alatt, hogy lehetetlen volt elfogadni ajánlását. Azt kívánta tudniillik, hogy minden leveleit lepetsételve küldhesse, és minden pénz, melly számára fog érkezni, az ő kezire bizattassék. Hónét fogná a' pénzt venni, meg nem mondotta, hanem egyébránt egészszen bizonyosnak tennitartotta magát, hogy akár melly nagy summáról szolló váltólevelét ki-fogják fizetni. —

Még van egy panasz hátra; melyre utoljára felelnünk kell, úgy mint, hogy Bonaparte' csak egy butéllia bort kapna napjára. Az effélék átaljában adatnak-ki számára. Annak megmútatósa végett, hogy melly nagy bőkezűséggel tétetett légyen a' Bonaparte' 's a' hozzátartozók' számára a' bornak meghatározása is, szolgáljon az itt következő laistrom: Két féle bor van rendeltetve, tudniillik *alábbvaló* a' tselédeknek, 's *jobbféle* a' Bonaparte' asztalára. Abból 84; ebből 266 butéliák adatnak minden 14 napra; úgy mint: 14 butéllia *Madera*, 14 *Campañiai*, 14 *Constantzia*, 84 *Teneriffa*, és 140 *Claret*. Ezen 266 butéllia borból isznak, Bonaparte, 6 tiszték, 2 aszszöny-személy, és 2 gyermek, és így (a' két gyermeket egy személynek számlálván) mind egygyütt tiz személyek, úgy hogy napjában minnyájokra 19; 's különkülön minden személyre tsaknem két butéllia bor jut, a' mennyit kétségkívül a' nemes Lord (*Holland*), a' maga, vagy legjobb barátja' számára is, elégségésnek tarthatna. Ezenkívül Porter-sert is adnak néki-ekek minden 14 napra 42, vagy napjára 3 butéliát, egyegy személyre.

„Ha már most ezen egész tárgyra fordítom szemeimet, alhatatosan meggyőződöm affelől, hogy uraságtok a' Bonapartéval való bánásban, semmi szükség-telen és semmi nagy keménységet; hanem csak oly megszorítatást találnak, melly a' mi foglyunknak bátorsággal való megőriztetésére szükségesképpen megkívántatik. Az a' kérdés, hogy valyon *Bonapartét*, átaljában, mint foglyot úgy kell-e tartanunk, vagy nem; már most nem tartozik ide. Minthogy ez a' kérdés már egyszer meghatározottatott, illendő eszközökkel is kell élnünk az ő megőriztetésére és arra nézve, hogy az ő elszökése megakadályoztattassék, a' melly bölts előrevaló vigyázásbéli eszközöktől nélkünek, semmi rosszszülmagyarázott szánakozás al-

tal el nem kell magunkat vonattatni engednünk. Ha *Bonaparte* a' mi gondatlanságunk miatti el találna szökni, nem tsak hogy azok, kik most a' gyengébb eszközökkel való élest ily nagyon sürgetik, gyalázní fognának bennünket, de még rosra is magyarázthatna magunk-viselete; mert azt fognák majd mondani, hogy célzásaink' elérése végett tettük Lönnyüvé az ő elszökhetését, 's még a' leg-rútább szinmútatással is vádolhatnának bennünket, azt mondván, hogy tsak azért hirtzoltuk ily messzire ötlet, hogy elszökését ohajtottuk. En tehát semmi okot sem látok arra, hogy a' nemes Lord ur (Holland') projektomait további vizsgálá alá kellene vennünk." —

A' Minister *Bathurst* pártját fogták Lord *Buckingham*, *Darnsey* 's mások. — Még egyszer Lord *Holland* is beszélt, de nem sokat, melly után még voksolásra se' kellett a' projektumát botosatani, oly hathatósan találtatott a' Minister' beszédje.

A' *Londoni* levelek szerint az a' Lengyel Oberster *Piontowszky*, a' lüt *Szent Flonáról* etküldöttek, egy irást akar kiadni Minister Lord *Bathurstnak* a' *Bonaparte*' tartatását illető beszédje ellen, melly által meg akarja czáfolni az ő erősítéseit.

Mártzius' 25-dikén végezetre a' felső ház is meghatározá 111 vokssokkal 28 ellen a' Ministeriumnak a' lázzasztó gyüléseket illető projektumát, oly hozzáadásal pedig, hogy egy Anglus mértföld (egy fertály óra) távolságra, nem tsak lázzasztó hanem semmiféle népgyüléseket ne legyen szabad tartani, minthogy a' Parlamentumnak azokat a' tagjait, kik nem a' néppel tartanak, mikor a' Parlamentum körül összgyülekezni szokott nép között elmennek, a' porsereg tsufolni szokta.

Liverpoolbol azt írják, hogy a' *Political Register* nevű lázzasztó újság' kiadója a' híres *Cobbet*, két fiaival, oda

megérkezett, hogy hajóra ülven evezését Amérikába *Ney-Yorkba* vegye. — Későbbi levelekszerént már el is indúlt. Nem tudják mi okon vette magát a' kivándorlásra. Némellyek szerint attól félt, hogy meg fogják perelni és nagy summa bírsághizetést fognak a' nyakába vetni, azért; hogy az újságait bélyegezetlen árulta, vagy talám attól tartott inkább, hogy a' *Londoni* takátslegényeknek egy lázzasztó hirdetésekért, mellyet újságában kihirdetett, processust fognak ellene indítani. *Liverpoolbol* egy levelet küldvén *Cobbet* *Londonba*, közönségessé tette, hogy ő most elhagyja hazáját, de tsak addig, míg a' mostani környülállások megváltoznak: — „En, így szoll *Cobbet* ezen tudósításában, ezen elútozásom által sem alattvalójává sem polgárjává nem leszek semmi idegen országnak: tsak azt akarjuk elkerülni én és a' hozzám tartozók, hogy oly országban ne éljünk 's ne haljunk meg, hol az Országlószék tettésétől függ az, hogy bennünket bezárattasson, mert mi ily Országlószék alatt nem születettünk.“

Lord *Cochrane* is kihirdettette, hogy Déli Amérikába akarja útját venni, 's az ott folyó dolgokat egy időtskéig közlérl szemléni. Egygyik jószágát, melly *Londonnak* szomszedságában van, áruba botosította, egy másikra pedig, 10,000 font *Sterlingeket* akar költsön venni.

A f r i k a.

Egyszer környülálláson megirtuk, hogy az Anglus Országlószék két expedi-tziót küldött, egygyet a' *Senegaltól* napkeletre, a' mást pedig *Congotól* fel-felé északra, hogy *Afrika*' beisó részeire benyomulván, tanulják-ki a' *Niger* vize' folyását. Amaz a' Major *Poddie*, ez a' Kapitány *Tuckey*' vezérlése alatt, küldetek vala el. Hogy *Tuckey* szerentsétien volt, már ezt is elbeszéllettük. Vélle egygyütt minden tudósok, az éhség és fáradság miatt elkénszeredvén, halál' fia-

vá lettek. Az ő két hajóik, már Angliába visszaérkeztek, 's az ő útozásoknak leírását, mellyet *Tuckey* egész haláláig maga folytatott, sok eddig esmeretlen plántákkal egygyütt, haza hozták. — Most azt olvassuk, hogy már Májor *Peddie* is megbetegedvén, meghalt, és Hadnagy *Campbel* folytatja a 'Niger' keresésében foglalatoskodó expedíciónak vezérlését.

Sierra Leonéből Febr. 6-dikán írták, hogy ott egy *Karthagenai* insurgens hajó ólalkodván, egy gazdagon rakodott Anglus kereskedő hajót elfogott és lúpasztított; melynek hallására *Commodore Ye o* azonnal néhány kisdud fegyveres hajókat küldött ki a' tengerre az említett Amériki insurgens hajónak felkeresésére.

Ugyantsák *Sierra-Leonéből* írják, hogy a' Régens Princz nevű Anglus *Brigg Jan. 26-dikán* megérkezett oda mint igaz és jó prédával a' *Triumphant* nevű Spanyol *Briggel*, mellyet a' nevezett Anglus *Brigg* tilalmas portékával rakodva találván elől, elfogott; 549 Szeretseny rabszolgát vitt a' Spanyol hajó. Ugyan ez a' Régens Princz a' következett napon a' *Bodore* nevű Portugallus hajót is elfogta hasonló tilalmas kereskedő portékáért. Ez 80 Szeretsen rabszolgát vitt.

Fetzből írják, mint nevezetes környülállást, hogy most minden nap érkeznek oda a' *Marokkói* Császárhoz, Követek a' Török Császártól, 's a' *Tunisi*, *Tripolisi*, és *Algiriai* Országlószelektől, kiknek titkos audientziákat szokott adni ő *Marokkói* Felsőge, tsak a' maga nagyobbik fiának *Muley Ibrahimnak*, 's a' maga első (Sidó) Ministerének *Masado Ben Leahónak* jelenléteben. Gondólják, hogy a' Török és *Marokkói* Császárok szoros szövetségre akarnak egygyütt lépni, 's ez a' tárgy foly ezen titkos audientziákon.

Nem régen azt olvastuk a' *Londoni* levelekben, hogy Admirális *Exmouth* egy időtől fogva ismét gyakrabban kezdett volna bejárni az Admirális Cancellariába,

mint közönségesen szokott, melyből azt hozták ki némelyek, hogy talán újabb megfenyíttetésre van szüksége az *Algiriai Deynek*. Azolta maga a' Ministeri Kurir kivette a' közönséget ezen dologeránt való bizontalankodásból, mert nyilván írja, hogy az *Afriki* Barbarusok megint folytatni kezdték kettőzött iparkodással a' ragadozó életet. Sem az *Adriaticum* sem közönségesen a' Középtenger, nem bátorságosok miattok. Minden hajókat elfogdosnak.

S v é t z i a.

Natt-och-Dag nevű Hadnagyra nézve ilyen hivatal szerént való hirdetés jött ki a' *Stöckholmi* újságban: — „Minekutánna Hadnagy *Otto Natt-och-Dag*, a' ki szabadságot kérvén az országból eltávozott, 's azután a' Királyi szolgálatból való elbocsátást kívánván azt meg is nyerte, azzal vádoltatott volna, hogy a' maga neve alatt nyomtatásban egy írást adván ki, abban oly kifejezésekkel élt, mellyek a' Svétziai és Norwegiai koronaörökös követhetést meghatározó Constitúciónak felfordíttatását illetik, 's ő ezért egy közönséges hirdetés által, melly a' Német országi újságokban is kiadatott, meghívattatott volna, hogy bizonyos idő alatt az ellene való vádnak meghallására a' Svétziai Udvari ítélőszék előtt jelenyen meg, 's minekutánna ő ezen meghívattatásra sem meg nem jelent, sem meg nem jelenésének okát nem adta volna: végezetre az ítélőszék a' Királyi Prokurátori hivatal sűrgetésére az ő ügyét vizsgálás alá vette, 's őtet, *Natt-och-Dagot*, 1816-ban Nov. 21-dik napján, bűnösnek lenni megesmerte, 's reá oly ítéletet mondott, hogy nemességét, életét, betsületét, és minden vagyonát elveszesse.“

Ezt az ítéletet a' Király is megerősítette, 's az országban minden tartományoknak Kapitányaik parantsolatot laptak, hogy ha *Natt-och-Dag* az országba vissza talál jöni, őtet azonnal fogassák el 's az Udvari ítélőszéket följelle tudósítsák.

Olasz Ország.

Pápa Státusai: — Az ezen Státusokban való egészség' állapotját illető tudósítások nem egészen kedvezők. *Ascoli* mellett *Teramóban*, valamint szintén *Bologna* és *Ferrara* körül is, nagyon veszedelmes petets-hideglelés kezdte műtogatni magát, a' melly, noha mint a' *Lante* és *Arezzo* Kardinálisok által a' nevezett Legatziókban közönségesé tétetett Kerülőírásokban erőssítetik, mindenütt a' lehetőségig legjobb rendelések tétettek is ellene, még is sok embert megöl. Ugyan ezen veszedelem még *Toskánában* sem szűnt meg a' *Grossetto* és *Sienai* vidékeken. Azt erőssítik, hogy *Grossetto* körül már 1500 emberek lettek áldozatjává. Azonban erőssíteni lehet, hogy ezen utólsóbb helyeken már kevesedni a' veszedelem, 's az útasokra nézve oly rendelések vagynak tétetve, hogy ezek nem félhetnek ezen nyavalyától. Azt mondják, hogy ez a' veszedelmes hideglelés annak a' nagy szükségnek a' következése, a' melly ezen vidékeken tavaly a' szegényebb sorsú nép között uralkodott. —

Majland: — Az itt kijövő újságban így írtak a' múlt hónap' 17-dikén: *Turinban* azon petets-hideglelés' terjedésének, melly a' *Sardiniai* Státusokban kiütött, meggátoltathatására nézve egy hirdetést adott ki az egészségreügyelő tanács. Igen megjegyzésre méltó ezen hirdetésben az a' rendelés, hogy a' *Lombardiai* 's *Venczei* vidékekről menő idegeneknek a' *Piemonti* Státusokba való belépés, ha csak jó egészségi bizonyáglevelük nem lesznek, meg ne engedessék. Ez az ily kemény eszközökkel való élés azt mutatja, hogy ott, vagy már magának ennek a' ragadó nyavajának, vagy pedig a' Napkeleti pestistől való igen nagy rettegésnek, mértékfelett való grádusban kell uralkodni. A' mi a' *Lombardiai* Státusokat illeti, valóság, hogy itt, az Országlószék által annakidejében megte-

tetett jó rendelkezéseké legyen érette a' köszönet, ez a' nyavaja naponként enyészik, a' beteg személyeken semmi veszedelmes jelek nem látszanak, 's remélni lehet, hogy a' veszedelem minden órán egészen elhárítottodik. Ha ennek mindjárt az ő első kiütésekor *Piemontban* is úgy utánna láttak volna, mint *Lombardiában*, legalább oly nagy hirtelenséggel lett elterjedését ott is megakadályoztathattak volna. Mi, a' hol az Országlószéknek rendelkezései ily nagy pontossággal teljesítetnek, azt gondoljuk, hogy Országlószékünk távol van attól, hogy oly eszközökhöz nyúljon egy szomszéd és barátságos Státus eránt, mellyeket csak a' legrendkívülvalóbb környülállások tanácsolhatnának.

Spanyol Ország.

Meksikórol már félesztendőtől fogva nem tétetett semmit közönségesé az Országlószék, a' melly halgatásból sokféle roszszaknak elhírülésére alkalmaságot vettek magoknak az Anglus írók. —

Német Ország.

A' *Svédziai* volt Király, a' *Ménusi* Frankofurtumban egy vendégfogadó házában lakik, és legmagánosabb életet él. Itt lakik *Bonaparte Jósefné* is; 's mint beszélnek, minden órán meg fog oda érkezni az ő testvére a' *Svédziai* Koronakösné is, 's ott fogja lakását venni.

H í r a d á s.

Minthogy a' megfiumított gyapjútenyésztésnek terjesztésére törekedő Mezei Gazdáknak gyűlése, Magyarországon N. Vas Vármegyében *Páthyban* a' Gróf Festetics Imre jószágán, ezen esztendőben is tartatni fog, chezképpest az öszszegyülekezésre határozatott nap úgy mint Május' 22-dike ezennel közönségesé tétetik, és mind azok, a' kik ott megjelenni, 's magoknak a' tartásra talám elfele jó fajtájú anya és magzó juhakat szeretni kívánnak, betsülettel meghívattannak, a' *Páthy* uradalombéli Gazdasági Tiszttség által.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

A Pesti közönséges levelekben ezeket olvassuk: —

Ezen két városnak nemes lelkű Lakosi máskor is: de kiváltképpen a' mostani sanyaru időben sok segedelmeket nyújtottak a' Szegénységnek. Illy jótévőségnek tsak egyesítő pont kívántatott, hogy a' segedelmek bőségesebbek, és hatatosabbak lehessenek. — Szívére vette ezt Ő Cs. Kir. Fő Hertzegaszszonyosága a' Palatinusné, és vele született könyörületességétől indítatván a' Budai és Pesti Aszszonyokból ezen nagy és kegyes czélra Egyesületet kívánt felállítani, melly öszvekaptsolt erővel, egyesített adakozásokkal, a' czélra alkalmas vezérlés alatt a' Budai és Pesti szegénységen ott segítsen, hol az magával jót tenni tehetetlen, és így az ő szomorú sorsa ölet az embertársai könyörületességébe ajánlja. Ez eránt tehát a' két városban mind a' Fő, mind a' Polgári rendű Aszszonyok a' kegyes részvételre megkéréttettek. Szerentsés foganatja lett az első serkentésnek; mert, a' mint előre lehetett reményleni, számonan találkoztak, kik magokat szép adakozásokra ajánlották. Ezen első Jótévők továbbá arra is megkéréttettek, hogy közülük bepetséltetted czédulák által 7 Fő, és 6 polgári rendű Aszszonyt válasszanak, kik mintegy Igazgató Tanácsot formáljanak. — Végbe ment ezen választás a' közönséges Gyűlésben mind Pesten, mind Budán, és ezen Választott Tagok magok közül ismét golyobisotskák által Elölülöt tettek a' Fő rendből. Mind a' két Egyesület Ő Császári Királyi Fő Herczegaszszonyoságának a' Nádorispánnénak fő Oltalma alatt vagyon, s így egy egész tetészen. Felséges Urunk ezen szép czélról tudósíttatván, minthogy mindent, a' mi Alattvalóinak javára vagyon, kegyes atyaiszível szokott gyámolítani, a' Budai és Pesti Aszszonyi Egyesületet kegyelmes felsé-

ges tetszésével koronázta. Az Ország jószágos Attyának megelégedése által még inkább felbuzdítatván, az Egyesület teljes buzgósággal munkálkodik, hogy emberszerető rendeltetésének megfeleljen.

Mostani öszvealkotása szerént az Egyesület áll ezen Választott Tagokból: 1). *Budán*. Mélt. Gróf Sándor Anna született Szápáry Gróf Aszszony, Elölülő. — N. M. Gróf Brunsvik Anna, született Majthényi Aszszony Ő Ex.ja; N. M. Gróf Praschma Jozefa, született Eszterházy Gróf Aszszony Ő Ex.ja; N. M. Gróf Battyáni Vinczéné, született Rudnyák Jozefa Aszszony Ő Ex.ja; N. M. Özvegy Gróf Battyányi Johanna, született Majthényi Aszszony; Mélt. Boros Jozefa Udvari Tanácsosné, született Fuhrman Aszszony; T. Németh Francisca, született Susánni Aszszony; T. Nesztorovics Judith, született Markovits Aszszony. — T. Özvegy Laszlovszky Veronika, született Kramerlauf Aszszony; T. Pichler Anna, született Seth Aszszony; T. László Josefa, született Szüts Aszszony; T. Zeidler Therezia, született Spritzen-dorf Aszszony; T. Kühtreiber Anna, született Mayerffi Aszszony. 2). *Pesten*: Mélt. Gróf Teleki Johanna, született Báró Mészáros Aszszony, Elölülő. — N. M. Özvegy Gyürky Joanna, született Balogh Aszszony Ő Ex.ja, N. Mélt. Almásy Pálné, született Kapy Anna Aszszony Ő Ex.ja; Mélt. Özvegy Báró Orczy Josefné, született Gróf Berényi Therezia Ő N.ga; Mélt. Gróf Ráday Agnes született, Báró Pronay Aszszony Ő N.ga; Mélt. Gróf Waldstein Theresia, született Gróf Sztaray Aszszony Ő Nagysága; Mélt. Csekolics Generálisné, született Jankovics Juliána Aszszony. — T. Trattner Ersébet, született Pauer Aszszony; T. Prandtner Susáana, született Schwager Aszszony; T. Özvegy Grad Anna, született Hauseker Aszszony; T. Raitsch Katalin, született Bürnstingel

Aszszony; T. Derra Maria, született Zettiry Aszszony; T. Krausz Ersébeth, született Bogsch Aszszony.

Cs. K. Camerarius, Titkos Tanácsos, a' Leopold Rend közép 's a' Würtembergi Arany Sas Rend' nagy keresztese, a' Magyar hajós társaság' Udvari Biztosa, Gróf Appony Antal Úr ö. Excellentiája, hazájának egy jótévő fia 's az emberiség' igaz barátja, a' múlt hónap' 17-dik napján életének 65-dik esztendejében, szélütés miatt, meghalálozott.

B é t s.

A' múlt héten itt ment által, Cornwallisi Grófné név alatt az Angliai Régens Princz' hitvese a' Wallisi Hertzezné. Tsak egy pár napot töltött itt, de azt is szoros *incognito*. Útját Laibachon, Triesten, és Velenczén által, a' Comói tó mellett lévő jóságá felé folytatja.

A' Triestből Mártz. 31-dikén indult levelek szerint, az *Austria* és *Augusta* fregátok készen állottak a' *Brasilia* felé való elevezésre. Sőt a' ma kezünkhöz kapott újságok szerint már 9-dikben el is eveztek vala onnét. Azt mondják, és fel is lehet tenni, hogy szép készületű hajóknak kell ezeknek lenni, a' mellyek illy fő útasokat költöztetnek által a' világ' egygyik résziről a' másira a' világ' tengerin túl.

Minket az Aprilis rútul megtsalt. Irjuk hogy az első napjai melly kellemetek voltak. Ezek tsak első hetében tartottak így. Azólta megváltozván, oly kegyetlen szeles hideg van Austriában, hogy tsak a' hujja, hogy hó nints, különben akár mílsoda Januáriusba beillene. A' jókori gyümöltés oda van. Tsudálatos időjárás. Még havazni is kezdett sokszor, de tsak kevés eshetvén, azonnal elenyé-

szett. Egyszer oly hó-zivatarunk is volt, hogy ha az ablakon kinézett az ember, Januáriusban képzelte lenni magát.

Tegnap a' *Vénus* tsillagot kívánták volna nézni a' Bétziek, melyről előre megírták vala az újságok, hogy a' naptól való mostani nagy eltávozása 's a' földhöz való közelsége miatt April. 14-dikén délutáni 2 és 3 óra között tsupa szemmel is látni lehetne: de nem telhetett kedvek, mivel éppen akkor is vastag hó-feleg borította be az eget. — Jun. 26-dikán dél előtti 9 és 10 óra között ismét lehet ezen tsillagot tsupa szemmel látni, ha akkor is rút idő nem leszén.

Etegyres Dolgok.

Helvétzia: A' Freiburgi Püspök arra a' hirre nézve, hogy *Párisban* a' *Voltaire*' és *Rousseau*' munkáikat újramutatják, a' Kantón Kormányozószekéhez folyamodott, hogy ezen ártalmas könyveknek ott való elterjedését akadályoztassa meg. A' tanulásratgyelő Tanács tehát megintetett, hogy a' Censurát illető rendelkezéseknek pontos telyesítettésekre vigyázzon, 's ha szükségesnek találandja látni, még házi visitálásokat is tartasson. — *Belgium:* — Az újságlevelek szerint parantsolat érkezett a' régi Flandria' nyoltz kerületeibéli Kir. Prokurátorokhoz, hogy a' *Genti* Püspök elfogattatása cránt kiadott parantsolatot hajtsák végre. Sőt Politziai tiszték is küldettettek ugyan ilyen rendeléssel *Gentbe*: de a' volt a' hír, hogy a' Püspök úr általfutott volna *Frantziaországba*, a' melynek mindazonáltal ellene mond az *Oraculum* nevű újság, azt erősítvén, hogy a' *Frantzia* határ mellett lévő jóságában nyomúlt-meg és ott akarja elvárni az ellenetétetődő lépések' lime-netelét.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Aprilis 11-dik napján 364 1/3 — 12-dikén 362 1/3 — 14-dikén 366 3/8 forintot.